

GC RIEBER

Redegjørelse for aktomhetsvurderinger 2022

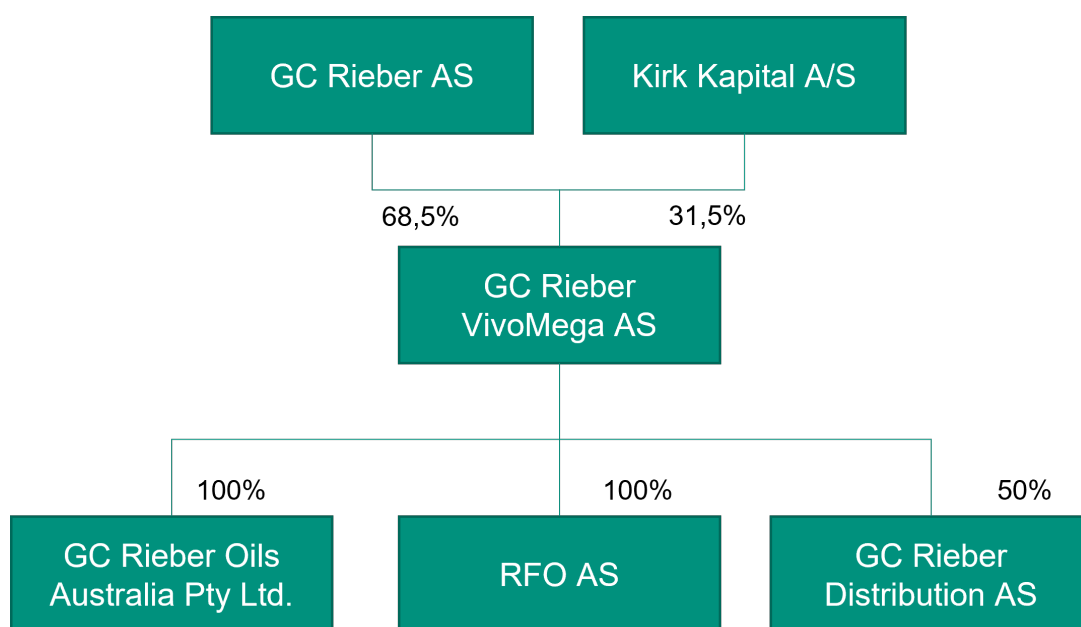
GC Rieber VivoMega AS

1. Innledning

GC Rieber VivoMega AS med datterselskap er en del av GC Rieber-konsernet. Kjernevirksomheten utgjør produksjon og salg av høykonsentrerte omega-3 oljer. Forretningen involverer innkjøp, foredling, salg og distribusjon av omega-3 oljer til industrielle aktører innen helsekost og næringsmiddelbransjen i verden. Selskapet har 83 ansatte.

Konsernet har sin hovedvirksomhet i Kristiansund med et 100 % eid salgsselskap i Australia (GC Rieber Oils Australia Pty Ltd). I tillegg har selskapet 50 % eierskap i GC Rieber Distribution AS. Datterselskapet RFO AS hadde i 2022 ingen aktivitet.

Under følger et kart over selskapets organisering.

Som en del av GC Rieber-konsernet har GC Rieber VivoMega AS forpliktet seg til å respektere og følge alle internasjonalt anerkjente menneskerettigheter, inkludert, men ikke begrenset til, FNs verdenserklæring om menneskerettigheter, FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter, ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende prinsipper og rettigheter i arbeidslivet og relevante standarder innen internasjonal humanitærrett.

Åpenhetsloven pålegger oss og andre virksomheter å arbeide systematisk med internasjonalt anerkjente menneskerettigheter ved å utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter. I løpet av 2022 har GC Rieber VivoMega AS i samarbeid med øvrige selskap i GC Rieber-konsernet lagt ned et betydelig arbeid i å gjennomføre aktsomhetsvurderinger. Opplysninger om hvordan GC Rieber VivoMega AS har arbeidet med forankring av ansvarlighet, kartlegging av negativ påvirkning og kommunikasjon, er tilgjengelig i GC Rieber AS' redegjørelse: [GC Rieber - Bærekraft](#).

2. Resultater av GC Rieber VivoMega sin risikovurdering

Den overordnede kartleggingen viste at det er flere risikofaktorer knyttet til vår virksomhet. De områdene som er valgt ut for ytterligere risikovurdering er:

- **Innkjøp av fiskeolje:** Fiskeolje kjøpes fra produsenter i risikoområder som Sør-Amerika, Marokko og Tyrkia. Der er høy iboende risiko i fiskerinæringen for brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter, men også risiko for brudd knyttet til produksjon av selve fiskeoljen på fabrikkene.
- **Innkjøp av prosesshjelpemidler:** Prosesshjelpemidler anskaffes primært fra europeiske land, men også noe fra Kina.

Det er også identifisert risikofaktorer knyttet til andre områder og verdikjeder i virksomheten, men disse vil være gjenstand for prioritering og dypere risikovurdering i det videre arbeidet vårt med aktsomhetsvurderinger.

Å prioritere risiko betyr ikke at vi mener noen områder er viktigere enn andre. Vi anerkjenner behovet for en systematisk tilnærming til å håndtere risiko, og i henhold til OECDs veileder har vi valgt å prioritere det området hvor det er identifisert høyest risiko først.

Kilder som er benyttet i vurderingen er MVO Risk Checker, Human Rights Watch, ILO, Country Reports on Human Rights Practices - United States Department of State, ITUC Global Rights Index og DFØs høyrisikoliste.

Vurdering av landrisiko og risiko knyttet til innsatsfaktorer

Under gis en oversikt over henholdsvis land – og materialer hvor alvorlighetsgraden av negativ påvirkning er enten høy eller svært høy, sannsynligheten for at det inntreffer er høy eller svært høy, og følgelig hvor samlet risiko er vurdert til høy eller svært høy.

Argentina:

Argentina er vurdert til score 3 på ITUC Global Rights Index, noe som betyr at det forekommer regelmessige brudd på arbeidstakers rettigheter og organisasjonsfrihet.

Risikofaktorer: begrensninger i organisasjonsfrihet, lav lønn og overtidarbeid, barne- og tvangsarbeid i flere sektorer. Diskriminering av kvinner og minoriteter. Bruk av plantevernmidler som har negativ påvirkning på helse og miljø. Arbeidere i privat sektor opplever særskilt dårligere arbeidsforhold, der migrantarbeidere er spesielt utsatt.

Bulgaria:

Bulgaria er vurdert til score 3 på ITUC Global Rights, noe som betyr at det forekommer regelmessige brudd på arbeidstakers rettigheter og organisasjonsfrihet.

Risikofaktorer: Diskriminering av ulike folkegrupper og LGBTQ. Disse er utsatt for vold og diskriminering i arbeidslivet, kvinner opplever noe diskriminering, særlig når det gjelder likelønn. Begrensninger på organisasjonsfrihet og overtidarbeid.

Chile

Chile er vurdert til score 4 på ITUC Global Rights Index, noe som betyr at det forekommer systematiske brudd på arbeidstakers rettigheter og organisasjonsfrihet.

Risikofaktorer: Lav lønn, overtidsarbeid, begrensninger på organisasjonsfrihet, tvangsarbeid, barnarbeid, diskriminering av kvinner (lav lønn og utfordrende arbeidsforhold i fiskeri og akvakultur). Fiskerinæringen er spesielt utsatt for menneskerettighetsbrudd, slavearbeid og menneskehandel.

Kina

Kina er vurdert til score 5 på ITUC Global Rights Index. Land med score på 5 er de dårligste landene i verden å arbeide i og det er nesten ikke-eksisterende arbeidstakerrettigheter og organisasjonsfrihet. Risikofaktorer: Lav lønn, overtidsarbeid, begrensninger på organisasjonsfrihet, tvangsarbeid, barnarbeid, diskriminering av kvinner og minoriteter.

Migrantarbeidere: Det er flere titalls millioner migrantarbeidere i Kina. På papiret har de de samme rettighetene som kinesiske arbeidstakere, men i praksis er de mer utsatt for overgrep, som brudd på arbeidskontrakter, dårlige levekår, manglende lønnsutbetaling, usunne arbeidsforhold, og lang arbeidstid.

Xinjiang: Ifølge rapporter er opp til en million medlemmer av muslimske minoriteter holdt av kinesiske myndigheter uten domfellelse og mot deres vilje i omskoleringsleire i Xinjiang hvor de arbeider på fabrikker.

Marokko

Marokko er vurdert til score 3 på ITUC Global Rights Index, noe som betyr at det forekommer regelmessige brudd på arbeidstakers rettigheter og organisasjonsfrihet.

Risikofaktorer: Begrensninger på organisasjonsfrihet, overtidsarbeid, lav lønn, tvangsarbeid, barnarbeid, diskriminering av kvinner (lav lønn og utfordrende arbeidsforhold i fiskeri og akvakultur) og LGBTQ, Fiskerinæringen er spesielt utsatt for menneskerettighetsbrudd, slavearbeid og menneskehandel.

Peru

Peru er vurdert til score 4 på ITUC Global Rights Index, noe som betyr at det forekommer systematiske brudd på arbeidstakers rettigheter og organisasjonsfrihet.

Risikofaktorer: Begrensning på organisasjonsfrihet i SMB som følge av nasjonale lover om antall ansatte og korttidskontrakter, barnarbeid, tvangsarbeid, diskriminering av kvinner (lav lønn og utfordrende arbeidsforhold i fiskeri og akvakultur) og minoriteter. Fiskerinæringen er spesielt utsatt for menneskerettighetsbrudd, slavearbeid og menneskehandel.

Tyrkia

Tyrkia er vurdert til score 5 på ITUC Global Rights Index. Land med score på 5 er de dårligste landene i verden å arbeide i og det er nesten ikke-eksisterende arbeidstakerrettigheter og organisasjonsfrihet. Risikofaktorer: høy grad av uformell ansettelse. Flyktninger fra Syria (papirløse og barn) er sårbare for tvangsarbeid. Det er begrensninger knyttet til organisasjonsfrihet, risiko for lønn under levelønn, diskriminering av kvinner og tilfeller av svak HMS på fabrikker.

Innsatsfaktorer GC Rieber VivoMega kjøper:

Fiskeolje

Svært høy iboende risiko i fiskerinæringen for brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter. Også risiko for brudd knyttet til produksjon av selve fiskeoljen på fabrikker. Risiko her vil avhenge av land og forhold på fabrikkene.

Sitronsyre

I produksjon av sitronsyre kan sukkermelasse, som er et biprodukt av sukker, inngå. Det er høy risiko for barnearbeid og tvangsarbeid knyttet til sukker som produkt. Kina er største eksportør (59 %) og er et land med høy risiko, i henhold til landvurderingen. Risiko vil avhenge av produksjonsland og forholdene på fabrikk.

Etanol 99,9 %

Ingen produktspesifikk informasjon for etanol foreligger. I produksjon av etanol kan sukkerrør inngå, som er forbundet med høy risiko for barnearbeid og tvangsarbeid. USA og Brasil produserer 84 % av verdens etanol, Brasil bruker sukkerrør som innsatsfaktor. Kjemisk produksjon er forbundet med risiko for arbeidsrelaterte ulykker. Risiko vil avhenge av både land hvor råvarene kommer fra, produksjonsland og forholdene på fabrikk.

Leverandørvurderinger

Basert på vurderingen av risikofaktorene knyttet til land og innsatsfaktorer, er det identifisert 21 leverandører med høy risiko for brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter.

Det er gjort et arbeid med å avklare om leverandørene har sosiale revisjoner eller sertifiseringer som er av god nok kvalitet til at risikoen kan vurderes som lavere enn høy. Det er sendt ut forespørsel om dokumentasjon til samtlige av disse. Ingen av disse leverandørene sier de har noen sosiale sertifiseringer eller revisjoner. Dersom de hadde det, ville risikoen blitt redusert.

Leverandører av fiskeolje har «Friend of the Sea» (FOS) - sertifisering som inneholder noen krav knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Kravene som stilles i denne sertifiseringen er for svake på sosiale forhold, da de for eksempel ikke har forbud mot tvangsarbeid eller føringer for arbeidstid slik at denne sertifiseringen er nok til å redusere leverandør-/fabrikkrisiko.

For alle leverandører med varekjøp for mer enn NOK 500.000 årlig, kreves det at leverandøren signerer GC Riebers Code of Conduct. Dette er imidlertid ikke et sterkt nok tiltak alene.

Vi har allerede et godt system for kvalitetssikring av våre leverandører, som fremover skal utvides til å også omfatte vurdering av sosiale forhold og menneskerettigheter. Det vurderes parallelt ytterligere tiltak rettet mot disse leverandørene, hvor de med høyest risiko prioriteres først.

3. Arbeid med å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning i GC Rieber VivoMega AS

Å stanse, forebygge eller redusere risiko krever tid og ressurser av selskapet. For de risikoforholdene som er avdekket er det enten iverksatt eller planlagt tiltak for å håndtere den faktiske eller potensielle risikoen:

Følgende tiltak planlegges iverksatt:

- Dialog med høy-risikoleverandørene om ivaretagelse av menneskerettigheter, og oppfordre dem til å få sosial sertifisering. Målet er å på lengre sikt gjøre dette til et krav.
- Gjennomføre sosiale revisjoner med fokus på menneskerettigheter enten på frittstående basis eller i kombinasjon med fysiske revisjoner på matkvalitet som del av det eksisterende kvalitetssikringssystemet for leverandører.

Kristiansund, 30.06.2023

Jan Roger Bjerkestrand
Styreleder

Kim Gulstad
Nestleder

Siri Fürst
Styremedlem

Nora Elisabeth Håberg
Styremedlem

Snorre Glærum Strand
Adm. dir.

Trond Åge Roksvåg
Styremedlem